**Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemadel a) „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu 28. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 1206/2001 liikmesriikide kohtute vahelise koostöö kohta tõendite kogumisel tsiviil- ja kaubandusasjades“**

*(COM(2018) 378 final – 2018/203 (COD))*

**ja**

**b) „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1393/2007 kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades („dokumentide kättetoimetamine“)“**

*(COM(2018) 379 final – 2018/204 (COD))*

(2019/C 62/09)

Raportöör: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER**

| | |
|---|---|
| Konsulteerimistaotlus | a) Euroopa Parlament, 10.9.2018 |
| | b) Euroopa Parlament, 10.9.2018 |
| Õiguslik alus | Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 304 |
| Vastutav sektsioon | ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon |
| Vastuvõtmine sektsioonis | 2.10.2018 |
| Vastuvõtmine täiskogus | 17.10.2018 |
| Täiskogu istungjärk nr | 538 |
| Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid) | 184/0/9 |

## 1. **Järeldused ja soovitused**

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võtab teadmiseks komisjoni ettepanekud, mis käsitlevad tõendite kogumise määruse ja dokumentide kättetoimetamise määruse muutmist.

1.2. Komitee palub komisjonil võtta arvesse käesolevas dokumendis kõnealuste ettepanekute kohta esitatud, iseäranis punktides 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.9, 5.10, 6.3, 6.4. ja 6.6 sisalduvaid tähelepanekuid, sest ilma tõelise õigusruumita ei saa ühtse turu vabadusi täielikult kasutada.

## 2. **Taust**

2.1. Selleks et luua Euroopa Liidus vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala, on Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 81 sätestatud alused arendamaks tsiviilasjades tehtavat õigusalast koostööd piiriülese toimega juhtudel, andes ELile volitused, mis võimaldavad tal võtta meetmeid liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamiseks.

2.2. Kui see on siseturu sujuva toimimise jaoks vajalik, nähakse ette õigusakt, millega võetakse meetmeid, et tagada liikmesriikide vahel kohtu- ja kohtuväliste otsuste vastastikune tunnustamine, nende täitmine ja koostöö tõendite kogumisel.

2.3. Liikmesriikidevahelise õigusabi reguleerimiseks asendas EL Haagi konventsioonides sätestatud süsteemid, võttes vastu järgmised õigusaktid.

2.3.1. Nõukogu määrus (EÜ) nr 1206/2001 ([1]) liikmesriikide kohtute vahelise koostöö kohta tõendite kogumisel tsiviil- ja kaubandusasjades (edaspidi „tõendite kogumise määrus“), mis võeti vastu Saksamaa Liitvabariigi algatusel ning mida kohaldatakse kõigis liikmesriikides v.a Taani.

2.3.2. Määrusega loodi kogu ELi hõlmav süsteem tõendite kogumise taotluste vahetuks ja kiireks edastamiseks ja rahuldamiseks kohtute vahel ning sätestati täpsed eeskirjad selliste taotluste vormi ja sisu kohta. Loodi kohtutevahelise otsesuhtluse süsteem, millega asendati varasem süsteem, mille kohaselt saadeti ühe liikmesriigi kohtult pärinevad taotlused teise liikmesriigi keskasutusele.

2.3.3. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1393/2007 ([2]) kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (edaspidi „dokumentide kättetoimetamise määrus“), mida kohaldatakse kõigis liikmesriikides ([3]).

2.3.4. Kõnealust määrust kohaldatakse tsiviil- ja kaubandusasjades juhul, kui kohtu- või kohtuväline dokument tuleb kättetoimetamiseks edastada ühest liikmesriigist teise. Seda ei kohaldata siiski maksu-, tolli- ja haldusasjadele ega ka riigi vastutusele, mis tuleneb riigi tegevusest või tegevusetusest riigivõimu teostamisel (*acta iure imperii*).

2.4. Komitee on alati toetanud ideed luua vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ühine ELi ala, mis muu hulgas hõlmab õigusalase koostöö valdkonnas ja tsiviilasjades meetmete võtmist, mis on vajalikud selleks, et kodanikke ja ettevõtjaid ei takistaks ega heidutaks nende õiguste kasutamisel liikmesriikide õigussüsteemide kokkusobimatus või keerukus.

2.5. Igal juhul tuleb Euroopa õigusruumi loomiseks kindlasti parandada kohtutevahelist koostööd ning seepärast tuleb lihtsustada ja kiirendada menetlusi, et kõrvaldada tõkked ja viivitused.

## 3. **Komisjoni ettepanekud**

3.1. Komisjoni ettepanekutega soovitakse muuta olemasolevaid määruseid, mis käsitlevad tõendite kogumist ja dokumentide kättetoimetamist.

### 3.2. *Tõendite kogumise määruse muutmise ettepanek*

3.2.1. Ettepanekuga soovitakse parandada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala ning siseturu tõrgeteta toimimist, tõhustades ja kiirendades tõendite piiriülest kogumist.

3.2.2. Määrust soovitakse kohandada tehnilise arenguga, et kasutada ära digiteerimisega seonduvaid võimalusi, muutes kohustuslikuks selle, et suhtlus ja teabevahetus toimub automaatselt elektroonilisi vahendeid kasutades ning andmekaitset ja privaatsust austades, ilma ühegi osapoole menetlusõigusi kahjustamata. Selleks peab süsteem olema detsentraliseeritud struktuuriga, mis võimaldab lõppkasutajatel omavahel vahetult suhelda.

3.2.3. Ettepanek toetab nüüdisaegseid tõendite kogumise viise, nagu videokonverents, kui on vaja ära kuulata teises liikmesriigis asuv isik. Eesmärk on tagada, et teises liikmesriigis elava tunnistaja, eksperdi või osalise ärakuulamiseks kasutatakse asjakohasemalt, sagedamini ja kiiremini tõendite vahetu kogumise viisi.

3.2.4. Kõrvaldatakse elektrooniliste (digitaalsete) tõendite aktsepteerimise õiguslikud takistused. Ettepanekuga nähakse ette digitaalsete tõendite vastastikune tunnustamine. See vähendab kohtumenetlustes osalevate kodanike ja ettevõtjate koormust ning kahandab elektrooniliste tõendite tagasilükkamise juhtumite arvu.

3.2.5. Esitatakse lahendus probleemile, mis tuleneb mõiste „kohus“ erinevatest tõlgendustest, kuna hetkel puudub tõendite kogumise määruses selle määratlus. Ettepanekuga püütakse see ebakindlus kaotada.

---

([1]) Nõukogu 28. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1206/2001 (ELT L 174, 27.6.2001, lk 1).

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1393/2007, millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1348/2000 (ELT L 324, 10.12.2007, lk 79).

([3]) Vastavalt nn paralleelsele kokkuleppele Taaniga (ELT L 300, 17.11.2005, lk 55). Ühendkuningriik ja Iirimaa aga teatasid kooskõlas aluslepingu protokolli nr 21 artikliga 3omal ajal soovist osaleda mõlema määruse vastuvõtmises ja kohaldamises.

3.2.6. Ettepanek on kooskõlas teiste tsiviilasjades tehtavat õigusalast koostööd käsitlevate ELi õigusaktidega ega kujuta endast takistust teabe vahetamisele, mis võib toimuda asutuste vahel abieluasjade ja vanemliku vastutusega seotud otsuste tunnustamisel ja täitmisel ([4]) või ülalpidamisega seotud küsimustes, ([5]) isegi kui sellel teabel on tõendusjõud, seega on taotlust esitaval asutusel õigus valida kõige sobivam meetod.

3.2.7. Reguleeritakse diplomaatiliste ametnike ja konsulaaresindajate võimalust koguda tõendeid teise liikmesriigi territooriumil ja piirkonnas, kus nad oma ülesandeid täidavad, ilma vajaduseta esitada selle liikmesriigi keskasutusele või pädevale asutusele eelnev taotlus.

3.2.8. Selleks et tagada digitaalsete tõendite vastastikune tunnustamine, ei tohi keelduda ühes liikmesriigis selle õigusaktide kohaselt kogutud tõendite tunnustamisest tõenditena teises liikmesriigis ainult seetõttu, et need on digitaalsed.

3.2.9. Lisades esitatud tüüpvormide muutmiseks või ajakohastamiseks antakse komisjonile kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 õigus võtta vastu õigusakte.

3.3. *Dokumentide kättetoimetamise määrus*

3.3.1. Määruse eeskirjade põhieesmärk on luua ühtsed kanalid dokumentide edastamiseks ühest liikmesriigist teise, et need dokumendid selles teises liikmesriigis kätte toimetada. Siinkohal on osutunud eriti kasulikuks praeguse määruse kohaldamisel ja Euroopa Kohtu selleteemalistest otsustest saadud kogemused.

3.3.1.1. Muudetakse määruse kohaldamisala, ehkki kohtuväliseid dokumente käsitleva sätte praegune sõnastus säilitatakse. Seevastu seoses kohtudokumentidega selgitatakse, et määrust kohaldatakse kõigi olukordade suhtes, kus adressaadi elukoht on muus liikmesriigis.

3.3.1.2. See uus kord, mille kohaselt on määruse kohaldamine kohustuslik kõigil dokumentide kättetoimetamise juhtudel, kui adressaadi elukoht on muus liikmesriigis, kehtib üksnes menetluse algatamist käsitlevate dokumentide kättetoimetamise puhul. Hiljem kohtumenetluse käigus kohale toimetatavate kohtudokumentide puhul pole lisakaitse nii oluline.

3.4. Edastavate ja vastuvõtvate asutuste vaheline teabe ja dokumentide vahetamine toimub elektrooniliselt, detsentraliseeritud IT-süsteemi kaudu, mis koosneb riiklikest IT-süsteemidest, mida ühendab turvaline ja usaldusväärne sidetaristu, ehkki IT-süsteemi ettenägematu ja erandliku häire korral on võimalik kasutada alternatiivseid (tavapäraseid) teabevahetusmeetodeid.

3.5. Ette on nähtud, et liikmesriigid peavad pakkuma abi adressaadi asukoha kindlakstegemisel muus liikmesriigis, mille jaoks esitatakse kolm alternatiivset võimalust:

— õigusabi liikmesriikide määratud asutustelt;

— e-õiguskeskkonna portaali kaudu juurdepääsu tagamine riiklikele elukoharegistritele;

— e-õiguskeskkonna portaali kaudu üksikasjaliku teabe andmine kättesaadavate vahendite kohta isikute asukoha kindlakstegemiseks nende territooriumil.

3.6. Välisriigis elavatelt menetlusosalistelt võib nõuda esindaja määramist, kes toimetaks neid puudutavas kohtuasjas dokumente kätte liikmesriigis, kus menetlus toimub.

3.7. Parandatakse menetlust seoses adressaadi õigusega keelduda dokumendi vastuvõtmisest, kui see pole koostatud sobivas keeles ega ole sellesse keelde tõlgitud.

3.8. Ettepanekuga kohustatakse postiteenuste osutajaid kasutama konkreetset kättesaamiskinnitust (vastuvõtuteatist), kui dokumente määruse kohaselt posti teel kätte toimetatakse. Lisaks kehtestatakse miinimumnõue nende isikute kohta, kellele võib dokumendi adressaadi asemel kätte toimetada, kui postiteenuse osutaja ei saa dokumenti adressaadile isiklikult üle anda.

([4]) Nõukogu 27. novembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2201/2003 (ELT L 338, 23.12.2003, lk 1).
([5]) Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 4/2009 (ELT L 7, 10.1.2009, lk 1).

3.9. Ettepanekuga kehtestatakse dokumentide elektrooniline kättetoimetamine määruse kohase täiendava alternatiivse kättetoimetamismeetodina.

3.10. Seoses juhtudega, kui kostja jätab kohtusse ilmumata, on ette nähtud kaks olulist uuendust:

a) asja menetlev kohus peab saatma menetluse algatamise või tagaseljaotsuse kuupäevaga teate talle teadaolevale kostja kasutajakontole;

b) määratakse ühtne kaheaastane tähtaeg, mille arvestamine algab tagaselja tehtud kohtuotsuse kuupäevast ning mille jooksul on lubatud esitada erakorraliselt taotlus edasikaebamise tähtaja möödumise tagajärgede tühistamiseks, et teises liikmesriigis selle kohtuotsuse tunnustamine ja täitmine vaidlustada.

## 4. **Üldised märkused**

4.1. Komitee väljendab rahulolu komisjoni ettepanekutega, mis käsitlevad tõendite kogumise määruse ning dokumentide kättetoimetamise määruse muutmist, sest need lihtsustavad liikmesriikides õigusalast integreerimist, luues nende vastavates kohaldamisalades ühtsed kanalid.

4.2. Mõlemad ettepanekud aitavad parandada ELis õigusalast koostööd, tuginedes kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise põhimõttele (ELi toimimise lepingu artikkel 81), tugevdada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala (ELi toimimise lepingu artikli 3 lõige 2 ning artikkel 67) ning luua siseturgu (ELi toimimise lepingu artikkel 26).

4.3. Kokkuvõtvalt peab komisjoni pakutud õigusraamistiku vastuvõtmine ja kohaldamine aitama selgelt kaotada mitmesugused nähtamatud takistused, mis mõjutavad otseselt kõigi kodanike elu, seda nii liikmesriikide kodanike kui ka ELis elavate isikute puhul, ning ELis tegutsevate ettevõtete äritegevust.

4.4. Et tagada juurdepääs õigusele ja õiglasele kohtumõistmisele, on äärmiselt oluline, et nendes ettepanekutes sätestatut kohaldataks kõigi piiriülese mõõtmega kohtumenetluste suhtes ja menetletaks nõuetekohaselt.

4.5. Samuti on ettepanekud kooskõlas digitaalse turu strateegiaga elektroonilise halduse küsimustes, eelkõige mis puutub vajadusse võtta meetmeid avaliku halduse uuendamiseks ja piiriülese koostalitlusvõime saavutamiseks, mis hõlbustaks suhtlust kodanikega.

4.6. Ettepanekud suurendavad õiguskindlust, aidates seeläbi vältida viivitusi ja põhjendamatuid kulusid kodanikele, ettevõtjatele ja riigiasutustele ning kõrvaldada puudusi menetlusosaliste menetlusõiguste kaitses, sest nende eesmärk on vältida isikute kaitseta jäämist vastavalt poolte võrdsuse põhimõttele.

4.7. Tuleb märkida, et säte, mis käsitleb delegeeritud õigusakte kahe määruse ettepaneku lisa ajakohastamiseks ja muutmiseks, ei ole kooskõlas komitee vastava seisukohaga, ([6]) sest ettepanekus nähakse ette, et delegeerimine on tähtajatu kestusega, hoolimata nõudest, mille kohaselt delegeeritud õigusaktide vastuvõtmine peab olema ajaliselt piiritletud.

4.8. Igal juhul on komitee seisukohal, et ilma tõelise õigusruumita ei saa ühtse turu vabadusi täielikult kasutada.

## 5. **Üldised märkused tõendite kogumise määruse kohta**

5.1. Tõendite kogumise määruse muutmise ettepanekuga soovitakse suurendada asjaomaste pädevate asutuste vahel elektrooniliste sideteenuste kasutamist kulukama ja aeglasema paberil tavaposti asemel ning videokonverentside kasutamist isikute teises liikmesriigis ärakuulamiseks, kahjustamata seejuures osapoolte menetlusõigusi.

5.2. Ehkki ettepanekus eeldatakse, et asjaomased kohtud toimivad hoolikalt ja tõhusalt ning järgivad rangelt lojaalse koostöö ja vastastikuse tunnustamise põhimõtteid – kusjuures viimasele neist tuginetakse selgelt selleks, et vältida digitaalselt kogutud tõendite tunnustamisest keeldumist (ettepaneku neljas põhjendus ning artikkel 18a) –, ei ole ette nähtud ühtegi sätet juhuks, kui taotluse saanud kohus keeldub mõnel järgmistest põhjustest:

([6]) ELT C 288, 31.8.2017, lk 29; ELT C 345, 13.10.2017, lk 67.

— asjatu viivitus;

— puuduv põhjendus või

— ebapiisav põhjendus.

Need juhud tähendavad tegelikkuses seda, et juurdepääs tõhusale õiguskaitsele on võimatu, ning tuleks leida lahendus, et vältida nende tekkimist.

5.2.1. See asjaolu on oluline ELi kehtiva õiguse seisukohast, arvestades et sellise kohtu keeldumist, kes on kohustatud esitama asjaomases kohtuasjas eelotsuse küsimuse Euroopa Liidu Kohtule, võidakse lugeda liikmesriigi ELi õigusest tulenevate kohustuste raskeks rikkumiseks ([7]).

5.2.2. On hulgaliselt olukordi, kus taotluse saanud kohus võib õigussubjektide õigusi tõsiselt kahjustada, kui ta ei tee hoolikalt koostööd, eeskätt esialgse õiguskaitse andmisel, lähtudes riigi suveräänsuse, riigi julgeoleku, avaliku korra vms kaalutlustest (vt ELi lepingu artikli 4 lõige 2) või juhul, kui on liikmesriikide kohtupraktika erinevustest tulenevaid erisusi.

5.2.3. Viimane nimetatud olukordadest esineb näiteks seoses kohtueelse tuvastamisega (*pre-trial discovery*), sest 18. märtsi 1970. aasta Haagi konventsiooni artikliga 23, mis käsitleb välismaalt tõendite kogumist tsiviil- ja kaubandusasjades, on osalisriikidel lubatud suveräänsusele tuginedes menetluse eeletapis õigusabitaotlustest keelduda (pärast hagi esitamist, kuid enne kohtumenetluse algust).

5.2.4. Kehtiva määruse (EÜ) nr 1206/2001 (milles küll konkreetselt seda küsimust ei käsitleta) kohaldamisalast on see välja jäetud, tulenevalt nõukogu 4. juuli 2001. aasta deklaratsioonist 54/01 (dokument nr 10571/01, lk 1).

5.2.5. Mõnikord võivad põhjendamatute viivituste põhjuseks olla taotluse saanud kohtute ebapiisav tehniline pädevus või tehnoloogiataristu häired. Et selliseid olukordi võimaluse piires ennetada ja need kõrvaldada, tuleks ettepanekus näha ette teatud laadi säte, mis nõuaks liikmesriikidelt, et nad tagaksid oma kohtute digitaalse ajakohastamise ja tehnoloogiataristu kohandamise.

5.3. Lisaks tuleks ettepaneku teatavaid sätteid täpsustada. Näiteks määratletakse artikli 1 lõikes 4 mõiste „kohus“ kitsendavalt kui liikmesriigi kohtuasutus, mis on pädev koguma tõendeid kooskõlas kõnealuse määrusega.

5.3.1. Ehkki see määratlus võib hõlmata tõendamispädevusega riigiametnikke (näiteks notareid), jäetakse sellega välja erasektori vahekohtud, olgu selleks siis investeerimise, kaubanduse või tarbimise valdkonna vahekohtud või mis tahes muid küsimusi lahendavad vahekohtud.

5.3.2. Seega jäetakse tunnistamata vahekohtute oluline roll liikmesriikide ja kolmandate riikide kaubandus- ja majandustegevuses.

5.3.3. Viimastega seoses võivad tekkida olukorrad, kus samal ajal on pooleli mitu kohtuasja, või probleemid vahekohtute otsuste täitmisel taotluse saanud liikmesriikide kohtute poolt (näiteks hagi esitamise keeld (*anti-suit injunction*)), mis võivad põhjustada õiguskindlusetust.

5.3.4. See „kohtu“ piiratud määratlus on küll kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu praktikaga, mis pigem ei tunnista erasektori vahekohtuid „kohtutena“ ([8]).

5.3.5. Komitee leiab, et Euroopa Kohtu praktika automaatne kohaldamine võib käsitletavas valdkonnas tekitada olukorra, kus vahekohtute otsuseid ei tunnustata või kus taotluse saanud kohus keeldub koostööst, mis võib mõnel juhul jätta osapooled kaitseta.

---

([7]) Vt kohtujurist Wathelet' järeldusi kohtuasjas C-416/17, Euroopa Komisjon versus Prantsuse Vabariik, punktid 95–103.

([8]) Näiteks järgmistes kohtuasjades: kohtuasi Nordsee 102/81(1982), punktid 10–13; kohtuasi Eco Swiss C-126/97(1999), punkt 34; kohtuasi Denuit y Cordier C-125/04(2005), punkt 13; kohtuasi Gazprom C-536/13(2015), punkt 36; kohtuasi Achmea C-284/16 (2018), punktid 45–49, jne.

5.3.6. See hinnang ei kehti siiski investori ja riigi vahelistele vahekohtuklauslitele, mis sisalduvad kahepoolsetes investeerimislepingutes, sest need on ELi õigusega vastuolus ega oma õigusmõju, kuna on ebaseaduslikud tulenevalt sellest, et need kattuvad ühtse turu eeskirjadega ning teevad ELis investorite vahel vahet tähenduses, mis on määratletud Euroopa Kohtu otsusest „Achmea“ ([9]) tuleneva kohtupraktikaga.

5.4. Artikliga 17b antakse liikmesriigi diplomaatilistele ametnikele ja konsulaaresindajatele võimalus koguda tõendeid sellise teise liikmesriigi territooriumil, kus nad oma ülesandeid täidavad, ilma et nad peaksid esitama eelneva taotluse. See võimalus piirdub enda esindatava liikmesriigi kodanike ärakuulamisega ilma sundi kasutamata selle liikmesriigi kohtus menetlemisel olevate kohtuasjade raames.

5.5. Oleks kohane laiendada nende ettepanekus ettenähtud ametnike õigusabialaseid ülesandeid, et kohandada neid ELi praeguste asjaoludega, eeskätt liikmesriigi kodanike vabalt liikumise ja elamise ning ettevõtete asutamise vabaduse raames. Seepärast võiks nende ametnike poolse tõendite kogumise praktikat laiendada välismaalastele, ilma vajaduseta taotleda eelnevalt luba, või vastuvõtva riigi enda kodanikele, kui kõnealune riik seda lubab.

5.6. Komitee nõustub, et äärmiselt oluline on sätestada kohustus abistada edastavat liikmesriiki selle isiku elukoha väljaselgitamisel, kellele tuleb kohtu- või kohtuväline dokument vastuvõtvas teises riigis kätte toimetada, juhul kui elukoht ei ole teada.

5.7. Käsitletava ettepaneku kontekstis on just ELi õigusalane tegevuskava aastaks 2020 see, milles püütakse tugevdada põhiõigusi, sealhulgas tsiviilmenetlusõigusi.

5.8. Sellega seoses võetakse ettepanekus sätestatud digiteerimismeetmete puhul asjaomaste kohtute vahelise elektroonilise teabevahetuse süsteemis arvesse andmekaitse ja privaatsuse nõudeid, nagu süsteemi kasutajate eelnev kindlaksmääramine (ainult liikmesriikide kohtud ja õigusasutused).

5.9. Ehkki eeldatakse, et rünnakud kõnealustele e-taristutele tulevikus mitmekordistuvad – see oht on seda suurem, mida enam on asjaomased infosüsteemid omavahel ühendatud –, ei nähta siiski ette ühtegi sätet selle kohta, kuidas lahendada vastutuse määramine juhul, kui küberrünnakute või infosüsteemi rikete või kokkukukkumise tulemusel avaldatakse salajast teavet või isegi hävitatakse menetluse tõendeid.

5.10. Seetõttu võidakse õigussubjektide õigusi tõsiselt rikkuda, ilma et oleks ette nähtud viis, kuidas nõuda, et selle põhjustajad vastutaksid, ning võib isegi juhtuda, et õigussubjektidel tuleb nende rikkumistega leppida, juhul kui nende põhjustajad tuginevad vääramatu jõu olemasolule.

## 6. **Üldised märkused dokumentide kättetoimetamise määruse kohta**

6.1. Komitee leiab, et dokumentide kättetoimetamise määruse ettepanek parandab ja kiirendab kohtumenetlusi, sest see lihtsustab ja kiirendab dokumentide kättetoimetamisel tehtava koostöö mehhanisme. See parandab õigusemõistmist piiriülese ulatusega kohtuasjades, tugevdab tsiviilasjades menetlusõigusi ja suurendab liikmesriikide kohtusüsteemide vastastikust usaldust.

6.2. Ettepanekuga soovitakse teha lõpp aeglusele ja kehtestatud tähtaegade sagedasele eiramisele – olukorrad, mis tekivad, sest dokumente toimetavad kätte pädevad asutused –, muutes kohustuslikuks dokumentide elektroonilisel teel kättetoimetamise. Samuti tugevdatakse adressaadi kaitseõigusi pädevate asutuste mitmesuguste konkreetsete sekkumiste abil ebakindluse korral, mis on seotud dokumendi vastuvõtmisest keeldumise või tagaselja tehtud otsuste juhtudega.

6.3. Märkimist väärib ka ettepaneku ulatuslik isikuline ja sisuline kohaldamisala, sest see hõlmab kõiki, nii füüsilisi kui ka juriidilisi isikuid, sealhulgas kõik kauplejad ja seega ka mikroettevõtjad, ning et lubatud on ainult selgelt sätestatud erandid (artikli 1 lõiked 1 ja 3).

([9]) Kohtuotsus „Achmea“, kohtuasi C-284/16, 6. märts 2018 (ECLI:EU:C:2018:158).

Oleks vaja ühtlustada kõik keeleversioonid, et oleks selge, et määruse ettepanek ei puuduta mitte ainult menetlust algatavat dokumenti, vaid kõiki menetlusega seonduvaid dokumente.

6.4. Komitee kiidab heaks ettenähtud tagatised juhtudeks, kui adressaat keeldub dokumendi vastuvõtmisest, ning vastuvõtva asutuse kohustuse sellekohast teavet anda. Menetluspoolte õiguste tasakaalustamiseks oleks sobilik, et kostja oleks menetlust algatavast dokumendist täielikult teadlik, mistõttu näib kohane, et see peab olema esitatud adressaadile arusaadavas keeles või ühes kättetoimetamise koha ametlikus keeles.

6.5. Tundub asjakohane näha dokumentide kättetoimetamiseks ette üksteist täiendavad meetmed, s.o nii posti teel kättetoimetamine, kohtuametnike, ametnike või muude taotluse saanud liikmesriigi pädevate isikute poolt vahetu kättetoimetamine kui ka elektrooniline kättetoimetamine.

6.6. Eelkõige on oluline tagada dokumendi terviklikkus ja eesmärk, olenemata sellest, kas tegemist on kohtu- või kohtuvälise dokumendiga.

Brüssel, 17. oktoober 2018

*Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee*
*president*
Luca JAHIER